

Jane Fallon

Slechtste plan ooit

ROMAN

Een
leugentje
om bestwil
kan toch geen
kwaad...?

Jane Fallon

Slechtste plan
ooit

De Fontein

PROLOOG

Ik staar naar het bericht. Lees het nog eens.

‘Luistervinken deugen niet,’ zei mijn moeder altijd. ‘Als het de bedoeling was dat je hoorde wat er achter je rug om over je werd gezegd, waarom zouden mensen dat dan achter je rug om zeggen?’

Mijn moeder is een wandelende encyclopedie van antieke gezegden. Een spreekwoord voor elke gelegenheid.

Maar soms heeft ze het mis. Soms ken je mensen pas echt als je hoort hoe ze over je praten als ze denken dat je hen niet kunt horen. Soms is de verleiding van een inzicht in wat iemand echt over je denkt te groot. Te onweerstaanbaar. Niet dat dit allemaal met die intentie begon. Ik dacht dat ik iets goeds deed. Ik wilde helpen, een vriendin steunen.

Dat was mijn eerste fout.

I

Drie weken eerder

‘Ik wil gewoon iets van mezelf. Is dat dan echt te veel gevraagd?’ Lydia bet haar ogen droog met de muis van haar hand. We zitten wat te drinken in de Princess Louise, vlak bij haar kantoor in Holborn, opeengepakt tussen vrijmibo-publiek, en we houden ons dapper vast aan de hoek van een tafel die langzaam wordt overgenomen door twintigers die luidruchtig dronken willen worden. Af en toe kijkt een van hen ons hongerig aan, omdat hij wil dat we opduvelen zodat zij alleenheerschappij hebben over de tafel, maar hij is te bang om iets te zeggen, omdat een van de dames van middelbare leeftijd blijkbaar in haar pinot noir zit te huilen. Lydia wappert met haar handen naar haar gezicht bij wijze van primitieve föhn. Ze geeft me altijd op mijn kop als ik in mijn ogen zit te wrijven. ‘Krijg je rimpels van,’ beweert ze, alsof rimpels een ziekte zijn die je met een beetje zelfbeheersing kunt voorkomen.

Lydia is mijn oudste vriendin. Mijn surrogaat-zus. We hebben een onverbreekelijke band die meer dan twintig jaar geleden is gesmeed, toen we samen op de kunstacademie zaten, op een steenworp afstand hiervandaan. We studeerden allebei illustratie. Een *double act* vanaf het moment dat we elkaar voor het eerst ontmoetten, hoewel ik nooit heb begrepen waarom ze mij zelfs maar opmerkte tussen al onze coole, zelfverzekerde studiegenoten.

We hadden allebei het verstandige pad binnen de kunst gekozen. Een pad dat ook echt kon leiden tot een carrière. Later belandde Lydia op een solide weg omhoog bij een kleine uitgeverij van educatieve boeken. Daar maakte ze zelf geen illustraties meer, maar gaf ze opdrachten en hield toezicht op degenen die dat wel deden. Ik had de rol van uitgehongerde kunstenaar op een zolderkamer een paar jaar tot in de perfectie gespeeld, totdat ik op de een of andere manier de mazzel had dat de animaties die ik soms op Twitter plaatste – van een wallaby met een voorliefde voor het vullen van zijn buidel met zomaar wat boodschappen – de aandacht trokken van een redacteur wiens kind die filmpjes geweldig vond. Er zijn nu zes boeken met

Wilbur. Ze slaan nergens op. Wilbur is duidelijk een jongetje, maar hij heeft een buidel. Een jongetje dat meestal rondhangt in winkels. Hij heeft blijkbaar geld zat. Maar in de wereld van de kinderboeken is logica niet zo'n issue. Katten worden er burgemeester. Honden werken er in kantoren. Het is een wereld waar we allemaal graag in zouden leven, laten we eerlijk zijn. Al mijn boeken worden goed verkocht. Ik ben zeker niet rijk, maar ik mag niet klagen. Helemaal niet, zelfs. En ik heb van mijn hobby mijn werk kunnen maken. Ik weet dat dat benijdenswaardig is. Dus al mijn problemen zijn zonder meer *first world problems*.

Ik heb alleen verschrikkelijk veel last van een bedriegerssyndroom.

Ik heb nog nooit zulke simplistische tekeningen gemaakt als deze. Daar heb je echt geen kunstacademie voor nodig. Wilbur bestaat uit maar een paar penstreken, net als zijn vrienden Walter de wombat en Olga de opossum. Geen perspectief, geen uitgebreide achtergronden. En maar heel weinig woorden. En de woorden die er staan, zijn meestal lijstjes van dingen die hij wil gaan kopen, maar dan op rijm. Mijn wekelijkse boodschappentripje is waar ik mijn inkomen mee verdien, inclusief buideldieren. Ik kan veel beter. Ik heb talent. Maar belangrijker nog, andere mensen – onder wie Lydia – hebben nog veel meer talent dan ik. Maar dat is blijkbaar iedereen ontgaan.

Ik heb net een contract getekend voor boek zeven en acht. Het leven is mooi.

Lydia daarentegen haat haar baan. Ze verafschuwt de eindeloze sleur. Het totale gebrek aan creativiteit. 'Als je één illustratie van hartkamers hebt gezien, heb je ze allemaal gezien,' zei ze eens tegen me. Haar bedrijf produceert veel medische leerboeken. Ze vindt het verschrikkelijk om 's ochtends uit bed te moeten komen, in de metro te moeten stappen, achter haar bureau een broodje te moeten eten om het geklets van haar collega's te vermijden. Ze vindt het verschrikkelijk om, als ze mazzel heeft, pas om kwart voor zeven thuis te zijn, in de wetenschap dat het morgen allemaal weer precies zo moet. Telkens als ik zeur over het feit dat ik vind dat ik mezelf tekortdoe – wat ik niet al te vaak probeer te doen – zegt ze me dat ze een moord zou doen om in mijn schoenen te staan.

Ze is onlangs een winkeltje begonnen op Etsy. Een bijverdienste en iets om haar te helpen geestelijk gezond te blijven. Niet iets om echt geld mee te verdienen. Ze wil laten zien dat ze meer is dan iemand die in een kantoor werkt en andermans talent een podium

biedt. Haar specialiteit is pentekeningen met inkt. Krasserige, mooie en wat duistere voorstellingen van feeën en trollen. Totaal niet schattig. Ze zijn knoestig en ronduit boosaardig. Onderaardse geesten. Onder haar gepolijste buitenkant verbergt Lydia duistere diepten. Dieper dan je op het eerste gezicht zou vermoeden. Dat is een van de dingen die ik zo leuk aan haar vind. Ze heeft een hele wereld vol ingewikkelde details geschapen: stambomen, relaties, boskaarten met daarop de huizen van haar wezens. Ze verdienen een eigen boek. In plaats daarvan worden ze op bestelling gedrukt op T-shirts en wenskaarten. Uren van artistieke inspanning in reliëf op een theedoek: 7 pond 95 plus verzendkosten.

Die Etsy-winkel was mijn idee. Ik dacht dat Lyds werk zo mischien zou kunnen opvallen. En dat het haar tenminste wat feedback zou opleveren. Maar het heeft haar helemaal niets gebracht. Tot nu toe heeft ze nog geen enkel item verkocht. Ik heb een Twitter-account voor haar opgezet zodat ze het kon promoten – ze is een Instagrammer in hart en nieren, maar ze vindt dat het niet bij haar ‘merk’ past om te proberen daar haar spullen te verkopen. Ik heb geen idee wat ze daarmee bedoelt. ‘Hoe kun je een merk zijn als je níét met spullen leurt?’ vroeg ik haar. Maar toen zei ze bloedserius dat je niet van je oorspronkelijke boodschap mocht afwijken. ‘Het is niet zoals in het echte leven,’ zei ze. ‘Wat je verkoopt is een fantasie.’ Ik hield me in en zei maar niet dat ze in feite niets verkocht, en dat dat juist het hele punt was – maar tot nu toe heeft ze slechts zeven volgers, en dat is inclusief mij en mijn achttienjarige tweeling Edie en Joe, die Twitter allebei stom vinden en er dus nooit naar kijken. Ik wilde een bestelling plaatsen, maar ze gaf me een strenge preek dat ik haar niet mocht betuttelen, dus dat heb ik maar gelaten. Het deed me wel pijn om te zien hoe teleurgesteld ze was. Ik denk niet dat ze dacht dat ze opeens Tracey Emin zou worden, maar ze hoopte wel dat ze een beetje bevestiging zou krijgen. Niets van dat alles.

‘Het komt wel goed. Dit soort dingen hebben gewoon tijd nodig. Mond-tot-mondreclame en zo...’ Maar ik weet eigenlijk niet echt wat ik moet zeggen. Ik heb geen idee hoe ik haar kan helpen.

Lydia snuift. ‘Mond-tot-mondreclame tussen wie? Jou en Joe?’

Ze heeft een punt. ‘Hoe zit het met die andere vier?’ vraag ik, doelend op haar volgers die geen familie zijn.

‘Mijn yogalerares, Kira die mijn nagels doet, mijn kapster en de hondenuitlater van tante Susan.’

‘Hondenuitlaters hebben ook wenskaarten nodig,’ zeg ik, in een poging om grappig te zijn. Lydia rolt alleen maar met haar ogen.

‘Het was een stom idee. Hoe kon ik nou denken dat dit zou werken?’

Ik vind het vreselijk als ze zo doet. Ze heeft de neiging zichzelf naar beneden te halen. Defaitistisch te zijn. Het lijkt wel alsof in de loop der jaren alle vechtlust uit haar is geslagen. Ik weet dat ze zichzelf met mij vergelijkt – droomcarrière, gelukkig huwelijk, kinderen – en ik weet dat het pijn doet. Niet dat ze me dat allemaal ooit zou misgunnen, of dat ze zelfs maar hetzelfde wil – nou ja, afgezien van de carrière – maar ze wil haar eigen versie van vervulling. En dat wil ik ook voor haar.

Dat is de reden waarom net het slechtste idee ooit bij me opkwam.

2

Dan is daar Patricia.

Patricia is een gloednieuwe volger van Lydia, op Twitter.

Heeft Lydia verteld dat haar kunst uitzonderlijk goed is.

Zegt o en ah bij elk stuk dat Lydia ooit heeft gepost.

Zegt dat ze staat te popelen om een bestelling te plaatsen, dat ze alleen even moest wachten op haar salaris.

Lydia heeft gereageerd met blije emoji's. Hartjes.

Vertelde me blij – en maar half gekscherend – dat ze een fan heeft.

Het enige probleem is: Patricia, dat ben ik.

Ik heb haar aangemaakt in een licht beschonken opwelling, na drie flinke glazen merlot in de kroeg. Nadat we de Princess Louise verlieten, en de ijskoude vroege januariavond inliepen, de fijne motregen op onze gezichten en onze kleren, de droevige kerstversiering nog steeds slap aan de bomen hangend, namen we afscheid op de hoek van High Holborn en gingen ieder ons weegs, zij naar Hammersmith, ik naar het noorden, naar de lommerrijke statigheid van Primrose Hill. Het huis dat Wilbur heeft gebouwd. Of gekocht.

Ik maakte me zorgen over hoe Lydia in haar vel zat. Ik keek haar na toen ze in de metro stapte, haar chique regenjas strak om haar toch al te smalle middel gesept, haar schouders afhangend. Ik vond het zo akelig om haar zo down te zien. Als ik eerlijk ben, niet alleen omdat ik medelijden met haar had, maar ook omdat ik niet meer het gevoel had dat ik mijn eigen succes kon vieren met haar erbij. Ik aarzelde voordat ik haar goed nieuws vertelde dat met het werk te maken had, ik bagatelliseerde het, probeerde niet te laten merken hoe enthousiast ik was dat er sprake van was dat Wilbur een tv-serie zou worden of dat de Japanse vertalingen in Tokio van de planken vlogen. Ik kon niet eerlijk zijn tegen mijn beste vriendin. En hoe loste ik dat op? Door er nog wat extra bedrog tegenaan te gooien.

Dit is wat ik besloot over Patricia. Ik wist dat ik haar verhaal scherp in mijn hoofd moest krijgen om dit te laten lukken. Ze is twee jaar

ouder dan Lydia en ik, dus ze is zevenenveertig. Ze werkt in een winkel. Gescheiden. Geen kinderen want haar man wilde die nooit en hem gelukkig maken was belangrijker voor haar dan moeder worden – hij heeft er inmiddels drie van onder de zes met zijn belachelijk jonge vrouw, alias zijn voormalige assistente. Woont in Buckinghamshire. Met twee katten. Niet dat ik deze informatie ooit met Lydia zou delen, maar ik had samen met Edie genoeg afleveringen van *Catfish* gezien om te weten hoe belangrijk het is om bij te houden wat je je laat ontglippen. Consistentie leidt tot geloofwaardigheid. En één ding wist ik zeker: als ik dit serieus wilde doen, zou ik nooit willen dat Lydia erachter kwam dat ik het was. Het was een misdaad uit medeleven, maar eentje die ze me moeilijk zou kunnen vergeven.

Ik scrolde door mijn telefoon en koos een nietszeggende foto van een paar kittens, een roodharige en een zwart-witte, en stelde die in als Patricia's profielfoto. Een bloedsinaasappelachtige zonsondergang als haar header. Haar bio hield ik kort. *Houdt van dieren, kunst en lezen*. Voor de authenticiteit voegde ik nog een eigenzinnig detail toe: *Wycombe Wanderers. Come on the Blues!!*, maar ik zat er veel te lang over te prakkiseren of Patricia wel echt een fervent voetbalfan kon zijn. Uiteindelijk besloot ik dat dat juist het punt was. Het was zo onwaarschijnlijk, dus waarom zou iemand het verzonnen hebben? En toen drukte ik op de knop om het account aan te maken, net toen Nick thuiskwam van zijn avondje squash gevolgd door een paar biertjes met zijn beste vriend Dom. We zijn niet het soort koppel dat alles apart van elkaar doet. Ons leven is juist volledig vervlochten. We delen onze vrienden, zijn gelukkig in elkaars gezelschap. Maar Nick moet soms 's avonds werken en om de week of zo speelt hij graag squash, iets waar ik helemaal niks van bak, sterker nog, ik ben een gevaar op de baan, en dus spreek ik dan meestal af met Lyd, bij een van ons thuis, of in een bar of restaurant.

Ik heb hem niet verteld wat ik aan het doen was toen hij binnenkwam. Ik weet niet waarom. Misschien omdat ik aannam dat hij zou zeggen dat het een slecht idee was (en dat is het ook). Ondanks mijn goede bedoelingen voelde het toch vrij achterbaks. Stiekem. Of misschien was het gewoon omdat ik zelf nog steeds niet zeker wist of ik het wel echt door zou zetten. Het leek me goed om er nog eens een nachtje over te slapen. Om het nog eens te evalueren als ik helemaal nuchter was.

'Lekker gespeeld?'

Hij leunde voorover en kustte me boven op mijn hoofd. Zijn stop-

pels schampten mijn voorhoofd. Nick heeft altijd een perfecte stoppelbaard van drie dagen. Ik heb geen idee hoe hij dat voor elkaar krijgt. Ik heb zijn gezicht al acht jaar niet gladgeschoren gezien. Zo nu en dan dreigt hij alles eraf te halen en zijn huid op te poetsen tot een glanzend appeltje, alleen maar om mijn geschrokken reactie te zien. Hij weet hoeveel ik van zijn tot in de puntjes uitgedachte nonchalante uiterlijk hou.

‘Allebei een set gewonnen.’ Hij rook naar douchegel. De grapefruit-douchegel van de Body Shop die hij in zijn squashtas bewaart. Hij trok een natte handdoek en bezwete kleren uit de tas en slenterde naar de bijkeuken om ze op de stapel wasgoed te deponeren.

‘Hebben jullie al wat gegeten?’ riep ik hem na. ‘Wij niet, namelijk. Er ligt een pizza in de ijskast. Die kan ik wel even in de oven gooien.’

‘Kijk, dat is dus de reden...’ zei hij toen hij weer binnenkwam en naar het rustieke rek reikte om er een fles wijn uit te pakken, ‘... waarom ik zo van je hou. Hoe was het met Lydia?’

‘Ze zat erdoorheen,’ zei ik, terwijl ik in de kast naar glazen zocht. Onze kelderkeuken is de clichématige spil van het huis. De plek waar de kinderen hun huiswerk maakten terwijl Nick of ik kookte (meestal Nick, als ik eerlijk ben), of waar ze met hun vriendjes aan de grote, ruwhouten tafel zaten. Hij grenst aan onze kleine tuin met openslaande deuren die in de zomermaanden de middagzon binnenlaten. Ik ben gek op deze keuken. Ik kan nog steeds niet geloven dat ik hier woon.

‘Nog steeds?’ Nick is een lieverd, maar hij snapt Lydia’s frustratie niet echt. Hij leeft mee, maar invoelend is hij niet. Hij heeft een goede baan – hij werkt in de evenementenbranche voor een goedkope maar enorm succesvolle touroperator – maar hij heeft die baan niet nodig voor zijn zelfbeeld. Wat hij nodig heeft is een prima salaris, niet al te veel overuren en woon-werkverkeer waar hij niet aan onderdoor gaat. Voor hem is zijn baan de basis die hij nodig heeft om het leven op te bouwen dat hij wil. Als het aan die criteria voldoet, maakt het hem niet uit wat hij doet. Ik vond dit eerst frustrerend – niet omdat ik vond dat hij wat beters moest doen, maar omdat ik het niet kon begrijpen. Hoe kun je gelukkig zijn als je geen passie hebt? Geen drive? Inmiddels vind ik het benijdenswaardig. Nick is zo chill, zo tevreden, juist omdat zijn baan tot zijn werktijden beperkt blijft. Zodra hij zijn jas aantrekt om naar huis te gaan is het vergeten tot de volgende dag. Zijn leven is van hem.

‘Ik snap het wel,’ zei ik. ‘Ik wou alleen dat ik haar op de een of andere manier kon helpen.’

Hij reikte van achteren om me heen om de wijn in te schenken en ik leunde achterover tegen zijn troostrijke solide lichaam. Ik weet heel goed hoeveel geluk ik heb.

Toen ik de volgende ochtend vroeg wakker werd, nog voordat het licht was, was Patricia het eerste waar ik aan dacht. Ik was zowel opgelucht dat ik geen serie aangeschoten tweets naar Lydia had gestuurd voor ik naar bed ging, als opgewonden dat ik een plan had om haar op te vrolijken. Meestal ga ik ‘thuiswerken’ als Nick naar kantoor is. De waarheid is dat elk eerste concept van Wilbur me maar een paar dagen kost. Wat rijmt er op ‘aubergine’, of is het onverantwoord om hem een hete afhaalkoffie mee te laten nemen in zijn buidel? Dat zijn zo’n beetje de meest uitdagende vragen waar ik over het algemeen op stuit. Die dag ging ik zitten en probeerde Patricia tot leven te wekken. Ik besloot dat ze een aantal mensen in de kunstnijverheid zou volgen, een paar auteurs en een paar goed gekozen beroemdheden, wat grappige kattenaccounts en een paar nieuwsfeeds. Een krant uit haar zogenaamde woonplaats in Buckinghamshire. De interesses van een aardige vrouw. Zacht en ongevaarlijk. Ik schreef een paar onschuldige tweets – haar bericht aan Lydia moest niet het eerste zijn dat ze schreef. Te verdacht. Dus postte ze een schattige foto van een paar katten, retweette een grappige hondenvideo, bewonderde het werk van een ambachtelijke tassenmaker. Dat laatste leverde haar een like op. Ik juichte van vreugde.

Opgetogen liet ik haar nog een paar complimenten sturen naar wat kleine, kunstzinnige bedrijfjes. Toen ik terugkwam van een pauze, om een kopje thee te zetten en een koekje te zoeken, had een van hen terug gevolgd. Ik ontplofte van trots als een moeder op sportdag. Patricia had een volger! Ze bestond! Zo gemakkelijk was het. Ik besloot dat ze geen contact mocht opnemen met Lydia totdat ze er minstens tien had. Anders zou ze super sneu overkomen. Patty-zonder-vrienden. Was ze een Patty? Ik vroeg het me af. Nee. Een Pat was ze ook niet. Ze was typisch een Patricia. Waardig.

Ik bouwde haar in een paar dagen op en toen haar vleierij volger nummer tien had opgeleverd en ze meedogenloos alles volgde wat bewoog, waagde ik het erop. Lydia had een foto gepost van een uitsnede van een van haar tekeningen – een kaart van een deel van het

bos dat bewoond wordt door gnomachtige wezens die in holle bomen leven. Lagen van krankzinnige flora. Pezige fauna. Er waren aantekeningen over de gewoonten en het gedrag van haar personages. Het was duister cartoonachtig, maar op een goede manier. Zwart-wit. Ik heb het originele werk gezien en het is prachtig. Donker. Bijna verontrustend. Elke keer als je ernaar kijkt is het anders door alle lagen van details. Patricia begon te slijmen.

OMG dat is prachtig. Ik heb net naar je Etsy-winkel gekeken en ik wil alles. Geen uitroeptekens. Patricia leek me geen uitroeptekentype. In tegenstelling tot Lydia, wier motto is: waarom één uitroepteken gebruiken als je er ook drie kunt typen?

Hoe zou Lydia nou niet kunnen bijten? Ik wachtte af, ijsbeerde wat door de keuken, veegde oppervlakken schoon, keek om de paar seconden op mijn telefoon, totdat ik me herinnerde dat Lydia zo ontmoedigd was door het gebrek aan reacties op haar virtuele aanbod, dat ze bijna nooit inlogde. Ik dwong mezelf naar mijn kantoor-tje op de eerste verdieping te gaan. Iemand anders zou het de logeerkamer noemen – het is nog steeds de kamer waar gasten verblijven als ze op bezoek komen – maar er staat een bureau en een boekenkast van vloer tot plafond met exemplaren van alle Wilbur-uitgaven uit het buitenland. Negentien verschillende talen en er komt nog meer aan. Als we gasten hebben, heb ik de neiging om er andere boeken voor in de plaats te zetten om ze niet het gevoel te geven dat ik aan het pronken ben. Ik wil net zo zijn als die Hollywoodsterren die in alle verlegenheid toegeven dat ze hun Oscars beneden op het toilet bewaren, alsof niemand doorheeft dat dat de meest waarschijnlijke plaats is waar hun gasten de beeldjes eens goed te zien krijgen.

Ik stortte me op de administratie. Er was een speelgoedbedrijf dat pluchen Wilburs wilde maken met een lijn snoepjes die in zijn buidel passen, een vraag over een bezoek aan een basisschool om met de jongste kinderen te praten, wat fanmail die beantwoord moest worden. Ik kon mezelf tot de lunch bezighouden zonder op Twitter te kijken. Toen ik mijn mobiel pakte, was het eerste wat ik zag dat ik een appje van Lydia had.

Ik heb een fan haha!!!

Ik klikte op het bericht, wetende wat ik te zien zou krijgen: een screengrab van Patricia's tweet. Lydia had lachende emoji's toegevoegd met hartjesogen.

Zie je wel, appte ik terug. Ik zei het toch!

Niet dat ze iets gekocht heeft! antwoordde Lydia.

Van Gogh heeft tijdens zijn leven nooit één schilderij verkocht, stuurde ik, want ik wist dat ze erom zou moeten lachen.

Ik keek op Twitter en zag dat Lydia had gereageerd op Patricia's compliment. *Dank je wel! Ik doe ook opdrachten!*

Ik wachtte een redelijke tijd totdat ik besloot dat Patricia misschien met lunchpauze was en toen reageerde ik. *Ik zal moeten wachten tot mijn salaris binnen is, maar dan ga ik zeker iets bestellen.* Toen drukte ik op 'volgen'. Niet dat ik had gedacht dat ik het anders zou moeten aanpakken. Lydia af en toe een nieuw compliment geven als ze een foto post. Hint naar een aankoop in de toekomst. Het zou Lydia's leven niet echt op z'n kop zetten, maar ik vond het heerlijk dat het haar een beetje zou opvrolijken.

Was het allemaal maar zo eenvoudig gebleven.

Eerste druk juni 2022

Oorspronkelijke titel *Worst Idea Ever*

Oorspronkelijke uitgever Michael Joseph, an imprint of Penguin Random House UK

Copyright © 2021 by Jane Fallon

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Anna Livestro

Omslagontwerp en -illustratie Studio Jan de Boer

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 5925 1

ISBN e-book 978 90 261 5947 3

ISBN luisterboek 978 90 261 5948 0

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.